

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 85/2012
24.10.2012. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Невенке Важић, Љубице Кнежевић - Томашев, Веска Крстајића и Биљане Синановић чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Милом Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног М.Б. из Б., због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Србије Ктз бр.639/12 од 9.10.2012. године, подигнутом против правноснажне пресуде Апелационог суда у Нишу 9Кж.1. бр. 3209/11 од 18.5.2012. године, у седници већа одржаној у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца Србије, дана 24. октобра 2012. године, донео је

ПРЕСУДУ

УВАЖАВА СЕ као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз бр.639/12 од 9.10.2012. године, па се УКИДА пресуда Апелационог суда у Нишу 9Кж.1. бр. 3209/11 од 18.5.2012. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Општински суд у Прокупљу пресудом К.бр. 1088/07 од 3.2.2009. године огласио је кривим окривљеног М.Б. из Б., због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ за које кривично дело му је изрекао условну осуду тако што је утврдио казну затвора у трајању од три месеца и одредио да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истовремено, суд је окривљеном изрекао и меру безбедности забране управљања моторним возилом "Б" категорије, обавезао га да суду плати судски паушал и трошкове поступка а оштећене упутио на парницу.

Против ове пресуде жалбу је, из свих законских разлога, поднео само бранилац окривљеног адвокат Д.П. па је Окружни суд у Прокупљу својим решењем Кж. бр. 258/09 од 19.6.2009. године, жалбу уважио и наведену пресуду Општинског суда у Прокупљу укинуо и предмет вратио том суду на поновни поступак и одлучивање.

У поновљеном поступку Основни суд у Прокупљу својом пресудом ЗК.бр. 396/10 од 7.3.2011. године поново је огласио кривим окривљеног М.Б. због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези става 1.КЗ у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ за које кривично дело му је изрекао условну осуду тако што је утврдио казну затвора у трајању од три месеца и одредио да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истовремено, окривљеном је изрекао и меру безбедности забране управљања моторним возилом "Б" категорије, обавезао га да суду плати судски паушал и трошкове поступка а оштећене упутио на парницу.

Против ове пресуде жалбе су поднели: бранилац окривљеног адвокат Д.П. из свих законских разлога и Основни јавни тужилац из Прокупља због одлуке о кривичној санкцији.

Одлучујући о овим жалбама, Апелациони суд у Нишу својом пресудом 9Кж.1. бр. 3209/11 од 18.5.2012. године, делимичним уважавањем жалбе Основног јавног тужиоца у Прокупљу, преиначује ову пресуду Основног суда у Прокупљу ЗК.бр. 396/10 од 7.3.2011. године и то само у погледу одлуке о кривичној санкцији па окривљеног М.Б. из Б., због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези става 1.КЗ у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ за које је оглашен кривим том пресудом, применом одредби члана 42., 43., 50., 51., 54., 56. став 1. тач.3. и 57. КЗ осуђује на новчану казну у одређеном износу од 120.000,00 динара, одређујући да ју је дужан платити у року од три месеца по правноснажности пресуде, а ако то не учини суд ће новчану казну заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, док је жалбе јавног тужиоца у осталом делу и браниоца окривљеног М.Б., одбио као неосноване и првостепену пресуду у непреиначеном делу потврдио.

Републички јавни тужилац, подигао је захтев за заштиту законитости Ктз.бр.639/12 од 9.10.2012. године, против пресуде Апелационог суда у Нишу 9Кж.1. бр. 3209/11 од 18.5.2012. године због повреде одредаба кривичног закона из члана 369. тачка 4. ЗКП у вези члана 382. ЗКП, с предлогом да Врховни касациони суд уважи захтев и преиначи ову пресуду Апелационог суда изрицањем окривљеном условне осуде, утврђењем казне затвора у трајању три месеца, чије се извршење одлаже за време од једне године.

Врховни касациони суд је поступио у смислу одредбе члана 422. став 3. Законика о кривичном поступку (ЗКП) и у седници већа, одржаној у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца Србије, размотрио списе предмета, заједно са наведеном правноснажном пресудом, па је по оцени навода и предлога изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

Основано Републички јавни тужилац у захтеву истиче да је побијаном правноснажном пресудом учињена повреда одредбе из члана 382. ЗКП, на штету окривљеног, јер је Апелациони суд у Нишу након што је укинута првостепена пресуда од стране другостепеног суда поводом само жалбе у корист окривљеног и након поновљеног првостепеног поступка, те у поступку сад по жалби Основног јавног тужиоца из Прокупља, повредио принцип забране *reformatio in peius*, прописан одредбом члана 382. ЗКП.

Наведена одредба члана 382. ЗКП прописује да ако је изјављена жалба само у корист оптуженог, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

У конкретном случају, окривљени М.Б. је пресудом Општинског суда у Прокупљу К.бр. 1088/07 од 3.2.2009. године оглашен кривим за кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ за које кривично дело му је суд изрекао условну осуду тако што је утврдио казну затвора у трајању од три месеца и одредио да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истовремено, окривљеном је изрекао и меру безбедности забране управљања моторним возилом "Б" категорије, обавезао га да суду плати судски паушал и трошкове поступка а оштећене упутио на парницу.

Против ове пресуде жалбу је изјавио само бранилац окривљеног, коју жалбу је Окружни суд у Прокупљу својим решењем Кж. бр. 258/09 од 19.6.2009. године уважио и наведену пресуду Општинског суда у Прокупљу укинуо и предмет вратио том суду на поновни поступак и одлучивање.

У поновљеном првостепеном поступку Основни суд у Прокупљу својом пресудом ЗК.бр. 396/10 од 7.3.2011. године је огласио кривим окривљеног М.Б. због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ за које кривично дело му је изрекао кривичну санкцију као у ранијој првостепеној пресуди односно условну осуду којом је утврдио казну затвора у трајању од три месеца и одредио да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истовремено, окривљеном је изрекао и меру безбедности забране управљања моторним возилом "Б" категорије, обавезао га да суду плати судски паушал и трошкове поступка а оштећене упутио на парницу.

Против ове пресуде жалбу је поднео и бранилац окривљеног Б. а из свих законских разлога, али и Основни јавни тужилац из Прокупља - због одлуке о кривичној санкцији.

У оваквој процесној ситуацији, а у смислу цитиране законске одредбе члана 382. ЗКП, другостепени суд је био дужан да пази да пресуду у материјално-правном погледу не измени на штету окривљеног, како у погледу правне квалификације дела, тако и у делу о изреченој кривичној санкцији, јер је иста донета након укидања првостепене пресуде по жалби изјављеној само у корист окривљеног а на коју првостепену пресуду се јавни тужилац уопште није жалио.

Међутим, Апелациони суд у Нишу је, супротно овоме, својом пресудом 9Кж.1. бр. 3209/11 од 18.5.2012. године, делимичним уважавањем жалбе Основног јавног тужиоца у Прокупљу, преиначио ову пресуду Основног суда у Прокупљу и то управо у погледу одлуке о кривичној санкцији па окривљеног Б., због

кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези става 1. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ за које је оглашен кривим првостепеном пресудом, применом одредби члана 42., 43., 50., 51., 54., 56. став 1. тач.3. и 57. КЗ осудио на новчану казну у одређеном износу од 120.000,00 динара одређујући да ју је дужан платити у року од три месеца по правноснажности пресуде, а ако то не учини суд ће новчану казну заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, док је жалбе јавног тужиоца у осталом делу и браниоца окривљеног одбио као неосноване и првостепену пресуду у непреиначеном делу потврдио. Овим је, осуђујући окривљеног на новчану казну у одређеном износу уместо условне осуде, Апелациони суд, у делу одлуке о кривичној санкцији, повредио принцип забране *reformatio in peius*, прописан одредбом члана 382. ЗКП.

По становишту Врховног касационог суда, ова забрана ("преиначења на горе") ограничава не само првостепени, већ првенствено другостепени суд (јер је он тај који одлучује о жалби), па уколико је једном настала ова забрана важи до окончања поступка. У конкретном случају, ова забрана је настала још у поступку по жалби на пресуду Општинског суда у Прокупљу К.бр. 1088/07 од 3.2.2009. године и то изјављивањем само жалбе на ту пресуду у корист окривљеног (жалбу је изјавио само бранилац окривљеног а не и јавни тужилац). Ова забрана тако подразумева да се у даљем току поступка положај окривљеног а у односу на правну квалификацију дела из ове пресуде и у односу на кривичну санкцију, такође из ове пресуде, не може погоршати, односно, од тог тренутка па све до окончања поступка сваки поступајући суд је везан овом забраном. По том основу Основни суд у Прокупљу који поступа у поновљеном првостепеном поступку не крши ову забрану јер је својом пресудом окривљеног огласио кривим због истог кривичног дела и изрекао му кривичне санкције које су и по врсти и по висини исте као и у ранијој првостепеној одлуци, међутим, иако је овом забраном био везан Апелациони суд у Нишу исти преиначујући одлуку о кривичној санкцији тако што окривљеног, уместо мере упозорења (условна осуда), осуђује на казну (новчану), по ставу Врховног касационог суда чини повреду одредаба кривичног поступка из члана 382. ЗКП.

Наиме, чланом 4. став 1. КЗ као кривичне санкције предвиђене су казне, мере упозорења, мере безбедности и васпитне мере. Чланом 43. су као казне одређене казна затвора, новчана казна, рад у јавном интересу и одузимање возачке дозволе а чланом 64. став 1. КЗ као мере упозорења су предвиђене условна осуда и судска опомена. Надаље, неопходно је имати у виду да, у оквиру опште сврхе кривичних санкција (члан 4. став 2. КЗ), поједине кривичне санкције имају и посебну сврху, казне - из члана 43. КЗ а условна осуда и судска опомена - из члана 64. став 2. КЗ. Тако је као сврха условне осуде одређено "да се према учиниоцу лакшег кривичног дела не примени казна кад се може очекивати да ће упозорење уз претњу казне довољно утицати на учиниоца да више не врши кривична дела". Из изнетог следи да су казне теже кривичне санкције од мера упозорења .

С тога је, доношењем пресуде којом је преиначио првостепену пресуду на изнети начин, Апелациони суд у Нишу изменио пресуду у погледу кривичне санкције на штету окривљеног Б. и починио повреду поступка из члана 382. ЗКП.

Зато је Врховни касациони суд, уважавајући као основан захтев за заштиту законитости, имајући у виду да је на пресуду жалбу изјавио и бранилац окривљеног, укинуо наведену пресуду Апелационог суда у Нишу и предмет вратио том суду на поновно одлучивање по поднетим жалбама, при чему ће суд код поновног одлучивања имати у виду поред осталог и забрану из чл. 382. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 30. став 1. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", број 116/2008 од 22.12.2008. године) и члана 425. став 1. Законика о кривичном поступку, одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Мила Ристић,с.р.

Председник већа -
судија Бата Цветковић,с.р.